

Võrdse kohtlemise seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on algatanud eelnõude infosüsteemis võrdse kohtlemise seaduse (edaspidi VõrdKS) muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamise ja arvamuse avaldamise protsessi. Eelnõuga antakse muuhulgas võrdse kohtlemise volinikule õigus **saada teistelt andmevaldajalt statistilist teavet ja ülevaateid soolise võrdõiguslikkuse seaduse (edaspidi SoVS) ja VõrdKSi kohustuste täitmise kohta**. Eelnõuga tutvus ka Statistikaamet (edaspidi SA), keda on mainitud eelnõu seletuskirjas ühe võimaliku koostööpartnerina andmete töötlemisel. Sellest tulenevalt esitame järgnevalt enda tähelepanekud, mida oleme eelnevalt väljendanud informaaalses suhtluses.

1. Eelnõu kohaselt täiendatakse eelnõu punktiga 20 kehtiva seaduse §-i 16 lõikega 7, mis ütleb, et „käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 7 alusel koostatud aruandes üldise hinnangu andmiseks võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise ning soolise võrdõiguslikkuse olukorra ja edendamiskohustuse kohta riigis on volinikul **õigus saada riikliku andmekogu vastutavalt töötlejalt ja muult andmevaldajalt statistilist teavet ning käesoleva seaduse ja soolise võrdõiguslikkuse seaduse alusel kohustatud isikutelt ülevaateid kohustuste täitmise kohta**“. Seletuskirjas on rõhutatud eelkõige seda, et kui andmed on olemas riiklikus andmekogus, oleks asjakohane, et volinik pöörduks andmete saamiseks esmajärjekorras riikliku andmekogu vastutava töötleja poole. Sellise andmekogu puudumise korral on volinikul õigus saada andmeid ka muudelt andmevaldajalt. Kehtiva õiguse kohaselt piirdub voliniku õigus andmeid saada informatsiooniga, mis on vajalik konkreetsetel juhtudel arvamuse andmiseks. Palume siinkohal täpsustada, kes sellest õiguslikust konstruktsioonist võiks järeldada, et **volinik saaks edaspidi ka otse andmekogude poole pöörduda ning SA ei ole kohustatud SA poolt kogutud andmeid edastama?**
2. Vältimaks segadust rakendamisel, palume selgitada seonduvalt ka eelmises punktis viidatuga, mida on mõeldud lisatavas §-i 16 lõikes 7 mõiste „**statistiline teave**“ ja seletuskirjas andmekaitsealise mõjuhinnangu all kasutatava mõiste „**teave statistilisel kujul**“ all ning milline on seos eelnõu punktiga 20 lisatavas §-i 16 lõikes 6 kasutatava mõistega „**andmed**“. Kuivõrd nende kasutusotstarve eelnõu sõnastuse kohaselt on nii nelja aasta tagant esitatava **nn olukorra aruande** kui ka lõikes 5 ettenähtud voliniku **iga-aastase tegevusaruande** puhul, siis SA puhul tuleb arvestada, et **edastada saame andmeid üksnes agregeeritud kujul**, arvestades sealjuures otsese ja kaudse tuvastamise võimaluse puudumist.
3. Seletuskirjas on selgesõnaline viide, et **Statistikaameti väljatöötatud võrdsusteemade juhtimislaud ja võrdõigusindeks on kavas integreerida volinik.ee lehele**. Palume siinkohal selgitada, kas see eeldab mingeid **täiendavaid tegevusi ja ressursse**, millega SA peab edaspidi arvestama. Juhime tähelepanu, et kui seaduse muutmisega kaasnevad SA-le täiendavad kohustused või ülesanded, tuleks see **eelnevalt kooskõlastada ning tagada ka nende täitmiseks vajalik rahastus**. Näiteks kui tekib vajadus lisada eelpool mainitud juhtimislauale uusi näitajaid, teostada tehnilisi muudatusi vms, tuleb SA aegsasti protsessi kaasata ning läbi rääkida nii tegevused kui seonduvad kulud SA poolt teenuse osutamiseks.

4. Seoses isikuandmete töötlemisega teabe avaldamiseks tuleb silmas pidada, et igasuguseks isikuandmete töötlemiseks (sh kogumiseks, kasutamiseks, säilitamiseks, avalikustamiseks jne) **peab alati olema õiguslik alus**. Selleks võib olla avalikes huvides oleva ülesande täitmine (IKÜM art 6 lg 1 punkt e), teatud juhtudel ka juriidilise kohustuse täitmine (IKÜM art 6 lg 1 punkt c), millele peab lisanduma täiendav siseriiklik regulatsioon (IKÜM art 6 lg 3). Eriliiki andmete töötlemiseks peab täiendavalt olema üks IKÜM art 9 lõikes 2 nimetatud alustest (nt art 9 lg 2 punkt g oluline avalik huvi). **Ka SA-le tellimuse esitamisel isikuandmete töötlemiseks tuleb välja tuua õiguslik alus koos töötlemise eesmärgiga, isegi kui väljund on agregeeritud kujul**. Teatud juhtudel, kui tegemist on isikuandmete kaitse seaduse (edaspidi IKS) § 6 lg 5 kohaselt täidesaatva riigivõimu analüüsi ja uuringuga, mida tehakse poliitika kujundamise eesmärgil ning mis on suunatud mingi **probleemi või uurimisküsimuse lahendamisele piiratud aja jooksul**, kontrollib andmekaitse inspeksioon eelnevalt IKS § 6 tingimuste täitmist. Kui tegemist on **andmete regulaarse kasutamisega mingi oma avaliku ülesande täitmiseks**, on vajalik selge õiguslik alus käesolevas eelnõus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmet Lee
Peadirektor

Eveli Voolens
5397 9608, eveli.voolens@stat.ee

Marre Karu
5885 7223, marre.karu@stat.ee